Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 26 ta' Novembru 2026
(OR. en)

16481/26

FISC 437
ECOFIN 1578

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	25 ta' Novembru 2026
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2026) 630 final
Suġġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI Attenzjoni għad-Diskrepanzi għall-2026: It-tisħiħ tal-finanzi pubbliċi permezz ta' sforzi konġunti biex jitnaqqsu d-diskrepanzi fit-taxxa u tittejjeb il-konformità

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuż id-dokument COM(2026) 630 final.

Mehmuż: COM(2026) 630 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 24.11.2026
COM(2026) 630 final

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Attenzjoni għad-Diskrepanzi għall-2026: It-tisħiħ tal-finanzi pubbliċi permezz ta' sforzi konġunti biex jitnaqqsu d-diskrepanzi fit-taxxa u tittejjeb il-konformità

{SWD(2026) 1201 final} - {SWD(2026) 1202 final} - {SWD(2026) 1203 final} - {SWD(2026) 1204 final} - {SWD(2026) 1205 final} - {SWD(2026) 1206 final} - {SWD(2026) 1207 final} - {SWD(2026) 1208 final} - {SWD(2026) 1209 final} - {SWD(2026) 1210 final} - {SWD(2026) 1211 final} - {SWD(2026) 1212 final} - {SWD(2026) 1213 final} - {SWD(2026) 1214 final} - {SWD(2026) 1215 final} - {SWD(2026) 1216 final} - {SWD(2026) 1217 final} - {SWD(2026) 1218 final} - {SWD(2026) 1219 final} - {SWD(2026) 1220 final} - {SWD(2026) 1221 final} - {SWD(2026) 1222 final} - {SWD(2026) 1223 final} - {SWD(2026) 1224 final} - {SWD(2026) 1225 final} - {SWD(2026) 1226 final} - {SWD(2026) 1227 final} - {SWD(2026) 1228 final}

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Attenzjoni għad-Diskrepanzi għall-2026: It-tisħiħ tal-finanzi pubbliċi permezz ta' sforzi konġunti biex jitnaqqsu d-diskrepanzi fit-taxxa u tittejjeb il-konformità

1. Introduzzjoni

Jeħtieġ li l-Ewropa tinvesti biex issaħħaħ il-kapaċitajiet ta' difiża tagħha, biex taċċellera d-diġitalizzazzjoni u t-tranżizzjoni ekoloġika, u biex tagħti spinta lill-produttività u lill-kompetittività. Madankollu, il-baġits nazzjonali f'ħafna Stati Membri huma taħt pressjoni, u dan ftit iħalli spazju fiskali għal investimenti kritiċi([1]) .

Madankollu kull sena, aktar minn EUR 200 biljun fid-dħul mit-taxxa jintilfu fl-UE kif stmat mid-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità, ekwivalenti għal madwar 1 % tal-PDG tal-UE. Għat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) biss, dan jammonta għal telf stmat ta' madwar EUR 125 biljun jew 9,5 % tal-obbligazzjonijiet totali tal-VAT fl-2023. Għat-taxxa korporattiva fuq l-introjtu (CIT), it-telf stmat għal kull wieħed mill-Istati Membri jammonta għal kważi EUR 50 biljun jew 9,2 % tad-dħul miġbur mis-CIT([2])**.** Dan huwa d-dħul li huwa dovut iżda li għadu ma nġabarx minħabba xi forom ta' evażjoni tat-taxxa, evitar tat-taxxa, nuqqasijiet amministrattivi jew żbalji mhux intenzjonati. Id-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità huma intrinsikament diffiċli biex jitkejlu, u l-istimi disponibbli jvarjaw fil-kopertura, fil-metodoloġija u fil-grad ta' inċertezza tagħhom ([3]) . Dawn x'aktarx li huma stimi konservattivi peress li ma jkoprux il-kategoriji kollha ta' telf mid-dħul mit-taxxa, eż. mill-ippjanar aggressiv tat-taxxa transfruntier jew mit-trasferiment tal-profitti internazzjonali. Dawn jindikaw li jistgħu jsiru gwadanji sinifikanti billi jsir investiment kemm f'kejl aħjar kif ukoll f'miżuri biex tittejjeb il-konformità fiskali. L-irkupru anke ta' parti minn dan id-dħul nieqes biss jgħin biex itaffi l-pressjoni fuq il-finanzi pubbliċi u joħloq spazju addizzjonali għall-investiment mingħajr ma jiġu introdotti taxxi ġodda jew jiżdiedu r-rati tat-taxxa eżistenti.

Ekonomija li ma tidhirx imdaqqsa u regoli tat-taxxa kumplessi jagħmluha diffiċli iżda importanti li nifhmu x'inhu jikkawża d-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità

[1] L-informazzjoni, il-metodi u d-data speċifiċi għall-pajjiżi huma stabbiliti fid-dokumenti ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni SWD(2026) 1201 sa SWD(2026) 1228.

[2] Il-VAT u s-CIT huma enfasizzati hawnhekk bħala eżempji li għalihom huma disponibbli stimi komparattivament robusti madwar l-UE. Jistgħu jinqalgħu wkoll diskrepanzi dovuti għal nonkonformità f'taxxi oħrajn, inklużi t-Taxxa fuq l-Introjtu Personali (PIT) u t-taxxi fuq il-ġid individwali, iżda l-istimi disponibbli huma aktar frammentati u ma humiex inklużi fiċ-ċifri aggregati ppreżentati hawnhekk.

[3] Barra minn hekk, minħabba l-iskedi ta' żmien għar-rilaxx tas-settijiet tad-data nazzjonali li fuqhom hija bbażata l-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa, l-aħħar stimi disponibbli f'sena partikolari tipikament huma relatati ma' sentejn jew tliet snin qabel. L-istimi tad-daqs tal-ekonomija mhux osservata f'kull Stat Membru jvarjaw minn 0,7 % sa 25 % tal-PDG.

madwar l-UE. F'diversi Stati Membri, attività sinifikanti ta' ekonomija li ma tidhirx timmina l-konformità fiskali. Id-dispożizzjonijiet tat-taxxa u l-arranġamenti transfruntieri dejjem aktar kumplessi jistgħu jżidu l-kostijiet tal-konformità, iwasslu għal żbalji jew evitar tat-taxxa, u jirriżultaw fi dħul sinifikanti mitluf. Il-perċezzjonijiet tal-ekwità u tal-effiċjenza tas-sistema fiskali, kif ukoll tal-piż tat-taxxa ġenerali, jistgħu jaffettwaw il-konformità fiskali. Dawn il-fatturi jvarjaw bejn il-pajjiżi. L-involviment effettiv bejn l-awtoritajiet tat-taxxa u l-kontribwenti jgħin fil-promozzjoni ta' ambjent ta' fiduċja, trasparenti u ta' appoġġ, u b'hekk itejjeb il-konformità u jsaħħaħ il-funzjonament, l-integrazzjoni u l-kompetittività tas-suq intern.

Sabiex jivvalutaw ir-riskji għall-finanzi pubbliċi, l-Istati Membri jeħtieġ li jkunu jafu d-daqs tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità tagħhom. Il-kwantifikazzjoni tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità u l-iżvilupp tagħhom maż-żmien ma hijiex biss eżerċizzju tekniku — din tgħin biex l-awtoritajiet jiġu infurmati dwar kif jistgħu jtejbu l-isforzi ta' infurzar u ta' konformità. Dawn l-istimi jgħinu biex jiġu identifikati r-riskji, jiġu mmirati l-interventi, jiġu allokati r-riżorsi u jiġu rfinati l-istrateġiji ta' konformità. Għalhekk, l-analiżi tad-diskrepanzi fit-taxxa hija għodda ta' ġestjoni strateġika biex tingħata spinta lil-livell ta' dħul miġbur.

L-infiq tat-taxxa jirrappreżenta diskrepanzi fit-taxxa kkawżati mill-politika. L-Istati Membri tal-UE jirrapportaw madwar EUR 750 biljun fis-sena fi dħul mitluf minn infiq tat-taxxa (li jammonta għal 4 % tal-PDG tal-UE fl-2025), għalkemm din iċ-ċifra jeħtieġ li tiġi ttrattata b'kawtela ([4]). L-infiq tat-taxxa jinkludi, pereżempju, rati tat-taxxa mnaqqsa, eżenzjonijiet mit-taxxa għal ċerti setturi, krediti tat-taxxa jew inċentivi fiskali oħrajn. Pass kritiku huwa li jiġi mmonitorjat u evalwat dan l-infiq tat-taxxa. Għall-kuntrarju tal-infiq dirett, l-infiq tat-taxxa spiss isir parti integrali mis-sistema fiskali maż-żmien u jista' jagħmel pressjoni kbira ħafna fuq il-baġits nazzjonali. B'kuntrast ma' dan, inċentivi fiskali mmirati sew - bħal dawk rakkomandati fil-Patt għal Industrija Nadifa jew l-Unjoni tat-Tfaddil u tal-Investimenti - jistgħu jappoġġaw għanijiet ta' politika vitali bħall-innovazzjoni jew bħat-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa. Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-inċentivi fiskali biex jiġi appoġġat il-Patt għal Industrija Nadifa tistabbilixxi prinċipji għat-tfassil effettiv tal-krediti tat-taxxa u tad-deprezzament aċċellerat, inkluża rakkomandazzjoni lill-Istati Membri biex jevalwaw regolarment l-effettività tal-miżuri meħuda ([5]).

Awtoritajiet tat-taxxa moderni u mmexxija mid-data huma essenzjali biex jitnaqqsu d-diskrepanzi fit-taxxa u tittejjeb il-konformità. Ħafna Stati Membri jiffaċċjaw tnaqqis fil-konformità, żieda fid-dejn fiskali, sistemi diġitali frammentati, u tranżazzjonijiet transfruntieri dejjem aktar kumplessi. L-indirizzar ta' dawn l-isfidi jirrikjedi awtoritajiet tat-taxxa lesti għall-

[4] Din iċ-ċifra jeħtieġ li tiġi ttrattata b'kawtela peress li tiġbor flimkien il-pajjiżi minn snin differenti u b'tifsira differenti. Ir-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa jvarja fl-ambitu, u l-parametri referenzjarji jvarjaw b'mod sostanzjali sal-punt li l-awtoritajiet nazzjonali jirrifjutaw l-aggregazzjoni anke fil-livell nazzjonali. L-istimi tad-dħul nazzjonali mitluf ġejjin mill-GTED.

[5] Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar inċentivi tat-taxxa biex jiġi appoġġat il-Patt għal Industrija Nadifa u fid-dawl tal-Qafas għall-Għajnuna mill-Istat tal-Patt għal Industrija Nadifa, C(2025) 4319 final, https://commission.europa.eu/document/download/f4718f39-19cc-42a4-9a9f-48acb824dc4f_en?filename=C_2025_4319_1_MT_ACT_part1_v6.pdf,

futur u mmexxija mid-data li kapaċi jidentifikaw in-nuqqas ta' konformità kmieni, jiffaċilitaw il-konformità volontarja, u jiżguraw l-irkupru f'waqtu tal-obbligazzjonijiet tat-taxxa pendenti. L-investimenti fl-għodod diġitali, fis-sistemi integrati, fl-ipproċessar tad-data f'ħin reali, f'kapaċità aktar b'saħħitha għall-ġbir u għall-irkupru tat-taxxi u fil-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet huma kruċjali.

Il-komunikazzjoni "Attenzjoni għad-Diskrepanzi" u l-iskedi tas-27 pajjiż li jakkumpanjawha huma għodda strateġika biex jittejbu s-sistemi fiskali u l-konformità fiskali madwar l-UE. Fl-aħħar mill-aħħar, l-inizjattiva għandha l-għan li tgħin lill-Istati Membri jindirizzaw id-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità, jottimizzaw il-ġbir tat-taxxi, u jirrestrinġu l-governanza tal-infiq tat-taxxa. Din tħeġġeġ ukoll lill-Istati Membri jirrapportaw, jevalwaw u jirrazzjonalizzaw b'mod regolari d-diskrepanzi kkawżati mill-politika — b'mod partikolari fejn l-infiq tat-taxxa naqas milli jipprovdi valur għall-flus. Minbarra li tgħin lill-Istati Membri jirrieżaminaw u jnaqqsu d-diskrepanzi u jimmodernizzaw il-mod kif jinġabru t-taxxi, din l-inizjattiva tikkapitalizza fuq ir-redditi għoljin tal-kooperazzjoni amministrattiva, li tippermetti lill-Istati Membri jaħdmu b'mod kollettiv biex iqabblu r-riżultati, jikkondividu l-aħjar prattiki, b'aġenda ta' riforma li tħares 'il quddiem.

Il-komunikazzjoni tivvaluta l-isfidi relatati mad-diskrepanzi fit-taxxa u tidentifika azzjonijiet biex jiġu indirizzati. L-ewwel nett, tivvaluta l-isfidi li jiffaċċjaw l-Istati Membri meta jkejlu, jimmonitorjaw u jevalwaw id-diskrepanzi fit-taxxa u konsegwentement tfittex li tintegra l-għarfien li jirriżulta fl-operazzjonijiet tal-awtoritajiet tat-taxxa fost l-isforzi biex jissaħħu l-attivitajiet ta' diġitalizzazzjoni u ta' ġbir. Sussegwentement, qiegħed jitressaq sett ta' azzjonijiet biex jindirizza dawk l-isfidi kemm fil-livell tal-UE kif ukoll f'dak tal-Istati Membri (inkluż, fejn rilevanti, fil-livell subnazzjonali) ([6]). Fl-aħħar mill-aħħar, azzjoni koordinata u kooperazzjoni mill-qrib fil-livelli kollha jistgħu jwasslu livelli ogħla ta' konformità, politiki tat-taxxa aktar effettivi, u jtejbu l-ġbir tad-dħul, u b'hekk jgħinu biex jinħoloq l-ispazju fiskali meħtieġ biex jiġi appoġġat l-investiment strateġiku.

2. Mill-Kejl għall-Integrazzjoni: Valutazzjoni fil-livell tal-Unjoni u tal-Istati Membri

2.1 Miżura: It-tisħiħ tal-kejl tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità

L-indirizzar tad-diskrepanzi persistenti fit-taxxa dovuti għal nonkonformità jirrikjedi investiment akbar fl-għarfien, fid-data u fil-kapaċitajiet analitiċi. Filwaqt li għadd dejjem akbar ta' Stati Membri jistmaw diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità, għadd limitat biss minnhom stabbilew programmi ta' stima komprensivi li jkopru diversi tipi ta' taxxi ([7]). Id-

[6] F'diversi Stati Membri, it-taxxi jiġu wkoll imposti, amministrati u miġbura, u l-infiq tat-taxxa jingħata, mill-istati federati, mir-reġjuni jew mill-gvernijiet lokali.

[7] OECD (2024), Tax Administration 2024: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies, OECD Publishing, Pariġi, https://doi.org/10.1787/2d5fba9c-en.

Danimarka, l-Iżvezja, l-Italja u n-Netherlands integraw l-analiżi tad-diskrepanzi fit-taxxa fil-ġestjoni tar-riskju ta' konformità, billi użaw ir-riżultati biex jinfurmaw il-politika fiskali, jidentifikaw ir-riskji ta' konformità, jimmiraw l-interventi, jallokaw ir-riżorsi u jivvalutaw l-effettività tal-istrateġiji ta' konformità. Stati Membri oħrajn, bħal Franza, bħall-Polonja u bħall-Estonja, fost l-oħrajn, żviluppaw din il-kapaċità biss reċentement jew għadhom ma jistmawx b'mod sistematiku d-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità tagħhom.

L-esperjenza tal-Istati Membri turi li l-isforzi komprensivi ta' stima tad-diskrepanzi fit-taxxa jappoġġaw eżiti ta' konformità aktar favorevoli. L-Istati Membri bi programmi li ilhom stabbiliti u żviluppati sew dwar id-diskrepanzi fit-taxxa, bħad-Danimarka, bħall-Italja, bħall-Iżvezja u bħan-Netherlands([8]), għandhom it-tendenza li jkollhom diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità relattivament iżgħar jew irnexxielhom inaqqsuhom maż-żmien. In-Netherlands, pereżempju, espandew is-sett ta' għodod analitiċi tagħhom billi kkombinaw l-evidenza għall-awditjar mar-riċerka komportamentali. L-għarfien minn din l-analiżi jgħin lill-awtorità tat-taxxa tfassal miżuri preventivi mmirati u ttejjeb il-konformità volontarja. Id-Danimarka żviluppat programm avvanzat ta' kejl tal-konformità fiskali bbażat fuq data estensiva tal-awditjar li jgħin fl-identifikazzjoni tan-natura tan-nuqqas ta' konformità fost l-industriji. Karatteristika ewlenija tal-programmi fl-Iżvezja u fi Stati Membri oħrajn kienet l-użu sistematiku ta' awditi aleatorji u awditi bbażati fuq ir-riskju fost gruppi differenti ta' kontribwenti ([9]) . Mingħajr ma turi kawżalità diretta, din tissuġġerixxi li l-istima regolari tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità tista' tappoġġa strateġiji ta' konformità fiskali aktar immirati u tgħin lill-awtoritajiet tat-taxxa jidentifikaw ir-riskji fi stadju bikri.

Il-Kummissjoni żviluppat, appoġġat u kkoordinat investiment sostanzjali fl-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità – ta' taxxi indiretti u diretti – kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE. Dan huwa partikolarment importanti għat-taxxi diretti, fejn l-istimi nazzjonali spiss jużaw definizzjonijiet, metodoloġiji, sorsi tad-data, kopertura tal-kontribwenti u perjodi ta' rapportar differenti, li jillimitaw il-komparabbiltà iżda joħolqu wkoll opportunitajiet għal skambju metodoloġiku. Mill-2021, grupp tal-proġett Fiscalis iffinanzjat mill-UE ħadem fuq il-ħolqien ta' qafas komuni għall-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti

[8] In-Netherlands jikkombinaw l-istħarriġiet tal-awdituri u d-data tal-awditjar biex jifhmu aħjar il-fatturi ewlenin tan-nuqqas ta' konformità, inklużi r-rwol tal-kumplessità, in-nuqqas ta' għarfien u l-iżbalji tal-konsulenti. Id-Danimarka tuża data tal-awditjar aleatorja u fil-livell tas-settur biex tivvaluta l-konformità. Fiż-żewġ każijiet, dan l-għarfien jgħin biex jiġu mmirati l-isforzi ta' konformità u biex tiġi appoġġata l-konformità volontarja.

[9] L-awditi aleatorji jipprovdu informazzjoni statistikament rappreżentattiva dwar il-prevalenza u n-natura tan-nuqqas ta' konformità, filwaqt li l-awditi bbażati fuq ir-riskju jintużaw biex jidentifikaw u jinvestigaw il-kontribwenti bi probabbiltà ogħla ta' nuqqas ta' konformità. B'mod importanti, ir-riżultati tal-awditi aleatorji jintużaw ukoll biex jivvalidaw u jadattaw mudelli tal-għażla tar-riskju. Għalhekk, il-programmi ta' stima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità jinfurmaw lil partijiet oħrajn tal-organizzazzjoni tad-dħul biex iżidu l-effiċjenza tal-ġbir tat-taxxi.

għal nonkonformità([10])([11]) . Barra minn hekk, xi Stati Membri, bħall-Polonja ([12]) u bħas-Slovenja ([13]) użaw l-Istrument ta' Appoġġ Tekniku (TSI) biex isaħħu l-istima tad-diskrepanza tas-CIT dovuta għal nonkonformità.

Għat-taxxi indiretti, il-kooperazzjoni tal-UE diġà wasslet għal metodoloġija komuni għall-istima tad-diskrepanza tal-VAT dovuta għal nonkonformità, bl-Istati Membri kollha jipparteċipaw fl-eżerċizzju madwar l-UE. Fl-2023, id-diskrepanza tal-VAT dovuta għal nonkonformità fl-UE ġiet stmata għal 9,5 % tal-obbligazzjoni tat-taxxa totali tal-VAT, b'differenzi sostanzjali bejn l-Istati Membri u diversi pajjiżi jirreġistraw titjib maż-żmien ([14]). Lil hinn mill-eżami tal-livell kurrenti tad-diskrepanza, l-analiżi tal-bidliet matul iż-żmien tirrifletti l-isforzi nazzjonali biex tittejjeb il-konformità u tippermetti lill-awtoritajiet jivvalutaw l-effettività tal-miżuri meħuda. Ir-rapportar diġitali, ir-reġistri tal-flus online, id-dikjarazzjonijiet tal-VAT mimlija minn qabel u għodod diġitali oħrajn jistgħu jtejbu t-traċċabbiltà u l-konformità. Il-Kummissjoni qiegħda tiżviluppa, tittestja u tiskrutinizza wkoll il-metodoloġiji tagħha għall-istima tad-diskrepanzi fid-dazju tas-sisa, appoġġata minn grupp dedikat ta' esperti minn aktar minn 20 Stat Membru biex jiskambjaw esperjenza metodoloġika u jivvalutaw kif l-istimi jistgħu jappoġġaw aħjar il-ħidma operazzjonali (ara wkoll it-taqsima 3.1).

Għadhom għaddejjin sforzi ulterjuri ta' bini tal-kapaċitajiet biex jiġu stmati d-diskrepanzi tas-CIT dovuti għal nonkonformità madwar l-UE, fil-kuntest ta' xenarju tat-taxxa korporattiva li qiegħed jevolvi. Il-Kummissjoni żviluppat metodoloġija makroekonomika ġdida biex tikseb id-diskrepanza tas-CIT dovuta għal nonkonformità bl-użu ta' data u stimi tal-kontijiet nazzjonali tal-ekonomija mhux osservata prodotti mill-uffiċċji nazzjonali tal-istatistika, li jipprovdu qafas komuni għall-istima tad-diskrepanzi tas-CIT dovuti għal nonkonformità madwar l-Istati Membri. L-aħħar stimi jindikaw diskrepanza medja ta' madwar 9,2 % tad-dħul miġbur mis-CIT f'25 Stat Membru, għalkemm ir-rata tvarja sostanzjalment skont il-pajjiż u l-bidliet minn sena għal sena għandhom jiġu interpretati b'kawtela. Madankollu, il-metodoloġija ma tqis l-ebda telf ta' dħul mill-ippjanar aggressiv tat-taxxa transfruntier jew mit-trasferiment tal-profitti internazzjonali, peress li l-kontijiet

[10] Għal informazzjoni addizzjonali, ara: Il-Kummissjoni Ewropea: Id-Direttorat Ġenerali għat-Tassazzjoni u l-Unjoni Doganali (2025). Towards a common approach to tax gap estimation in the EU: Fiscalis Project Group 008 - Final report. L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea. https://data.europa.eu/doi/10.2778/3068071.

[11] Mill-2026, il-proġett daħal fit-tieni ċiklu tiegħu. L-Istati Membri parteċipanti għall-ewwel u/jew għat-tieni ċiklu jinkludu l-Belġju, l-Estonja, Spanja, il-Finlandja, Franza, l-Ungerija, l-Italja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, Malta, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovakkja u l-Iżvezja għas-sottogrupp tal-PIT; iċ-Ċekja, il-Ġermanja, id-Danimarka, l-Estonja, il-Greċja, Spanja, Franza, l-Ungerija, l-Italja, il-Lussemburgu, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovakkja u l-Iżvezja għas-sottogrupp tas-CIT; l-Estonja, il-Greċja, Spanja, il-Finlandja, Franza, il-Kroazja, l-Ungerija, l-Italja, il-Litwanja, il-Latvja, Malta, in-Netherlands, il-Polonja, ir-Rumanija, is-Slovakkja u l-Iżvezja għas-sottogrupp tal-MTIC; u l-Belġju, iċ-Ċekja, l-Estonja, Franza, il-Kroazja, l-Irlanda, l-Italja, il-Litwanja, Malta, il-Polonja, il-Portugall, ir-Rumanija, is-Slovakkja u l-Iżvezja għas-sottogrupp tal-kummerċ elettroniku. Il-Georgia ngħaqdet ukoll fis-sottogruppi tal-PIT u tas-CIT għat-tieni ċiklu tal-proġett.

[12] Il-proġett tat-TSI tal-2023 "Improve the Capacity of Poland to Better Assess and Counteract the Grey Economy", 2024-2026

[13] Il-Proġett tat-TSI tal-2021 "Improving the administration of corporate income tax in Slovenia", 2022-2023

[14] Ara l-Kummissjoni Ewropea, Syntesia, Poniatowski, G., Bonch-Osmolovsky, M., Śmietanka, A. *et al*., *VAT Gap in Europe – Report 2025*, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu, 2025, https://data.europa.eu/doi/10.2778/7868422

nazzjonali ġeneralment jirriflettu l-profitti wara li tkun seħħet l-allokazzjoni transfruntiera tal-profitti. L-analiżi ta' tali telf ta' dħul tirrikjedi evidenza u metodoloġiji komplementari, inkluża ħidma fuq l-erożjoni tal-bażi tat-taxxa u t-trasferiment tal-profitti ([15]). Hekk kif ix-xenarju tat-taxxa korporattiva jinbidel bl-implimentazzjoni tar-regoli tal-Pilastru 2 tal-OECD - segwita mill-implimentazzjoni tal-Omnibus dwar it-tassazzjoni u r-riformulazzjoni tad-Direttiva dwar il-Kooperazzjoni Amministrattiva (DAC), ladarba tiġi adottata - l-għodod ta' valutazzjoni jeħtieġ li jevolvu, inkluż billi jiġi estiż l-ambitu tal-istimi tad-diskrepanza fis-CIT għal oqsma għajr l-ekonomija mhux osservata.

2.2 Monitoraġġ: It-tisħiħ tal-kwalità tar-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa

L-infiq tat-taxxa huwa dispożizzjonijiet speċjali fil-kodiċi tat-taxxa mfassla biex jinkoraġġixxu ċerti attivitajiet jew biex jibbenefikaw gruppi partikolari, li jirriżultaw fi tnaqqis intenzjonat fid-dħul mit-taxxa tal-gvern. Minflok ma jipprovdi appoġġ permezz ta' nfiq dirett, il-gvern jista' jagħti lill-individwi jew lin-negozji appoġġ finanzjarju indirett billi jnaqqas il-piż tat-taxxa tagħhom. Għalhekk, l-infiq tat-taxxa ("TEs") imur lil hinn mis-sistema fiskali ta' parametri referenzjarji li tagħti trattament preferenzjali bħal rati mnaqqsa, eżenzjonijiet eċċ. fuq kontribwenti, setturi jew attivitajiet speċifiċi.

Huwa kruċjali li dan l-infiq tat-taxxa jiġi rrapportat, kif stipulat fil-qafas ta' governanza fiskali tal-UE, sabiex jiġi indirizzat defiċit ta' trasparenza inerenti. Għall-kuntrarju ta' programmi ta' nefqa diretta bħal sussidji jew għotjiet, l-infiq tat-taxxa tipikament ma jirrikjedix approvazzjoni parlamentari annwali. Ladarba jiġi lleġiżlat, dan jippersisti sakemm ma jiġix imħassar jew revokat b'mod attiv bi klawżola ta' estinzjoni. Ir-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa jista' jikkoreġi din l-asimetrija u jsaħħaħ it-trasparenza u l-akkontabbiltà. Sabiex tiġi żgurata stampa komprensiva tal-infiq fiskali nazzjonali, il-qafas ta' governanza fiskali tal-UE jirrikjedi rapportar dettaljat dwar l-impatt tan-nefqa tat-taxxa fuq id-dħul ([16]).

Ir-rapporti nazzjonali dwar in-nefqa tat-taxxa fl-UE jvarjaw ħafna fil-kontenut, fid-dettall u fil-kwalità. Xi Stati Membri jippreżentaw tabella waħda tad-dħul stmat mitluf minn infiq tat-taxxa f'anness tal-baġit mingħajr informazzjoni kuntestwali addizzjonali. Stati Membri oħrajn jippubblikaw rapporti dwar in-nefqa tat-taxxa b'informazzjoni dettaljata għad-dispożizzjonijiet tat-taxxa rilevanti kollha u stimi pluriennali tad-dħul mitluf.

Għadd kbir ta' dispożizzjonijiet dwar in-nefqa tat-taxxa jistgħu jikkawżaw kumplessità tat-taxxa addizzjonali . Il-Greċja tirrapporta aktar minn 1 000 dispożizzjoni dwar in-nefqa tat-

[15] Għal diskussjoni dettaljata tal-metodoloġija tal-JRC dwar id-diskrepanzi tas-CIT dovuti għal nonkonformità, is-suppożizzjonijiet u l-limitazzjonijiet tagħha, ara l-Kummissjoni Ewropea: Id-Direttorat Ġenerali għat-Tassazzjoni u l-Unjoni Doganali (2025), The Corporate Income Tax Gap: A European approach to measuring losses in corporate tax revenues.

[16] Id-Direttiva tal-Kunsill 2011/85 tat-8 ta' Novembru 2011 dwar ir-rekwiżiti għal oqfsa baġitarji tal-Istati Membri, kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill 2024/1265 tad-29 ta' April 2024, tippreskrivi r-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa fl-Artikolu 14(2).

taxxa. Il-Portugall jirrapporta aktar minn 700 dispożizzjoni, l-Italja aktar minn 600 u Franza u l-Polonja aktar minn 400 dispożizzjoni tat-taxxa kull waħda.

L-infiq tat-taxxa jista' jkollu impatt fiskali konsiderevoli fuq il-baġits tal-gvern. Minħabba kemm id-differenzi fis-sistemi fiskali kif ukoll fil-metodi ta' rapportar, id-dħul mitluf mill-infiq tat-taxxa allegatament ivarja minn 0,4 % tal-PDG fl-Irlanda għal 14 % tal-PDG fin-Netherlands. Volum għoli ta' dħul mitluf mill-infiq tat-taxxa ma jfissirx neċessarjament li dawn il-miżuri huma eċċessivi jew ineffettivi. Id-dħul mitluf jista' jkun ukoll relattivament għoli minħabba li l-livell standard ta' tassazzjoni huwa għoli jew minħabba li l-ambitu tar-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa huwa wiesa' ħafna ([17]).

L-aggregazzjoni u t-tqabbil tal-istimi tan-nefqa tat-taxxa bejn il-kategoriji, l-Istati Membri, u ż-żmien jippreżentaw sfidi metodoloġiċi sinifikanti. Għalkemm iċ-ċifri ġenerali jistgħu jiġu kkalkolati billi sempliċiment jingħaddu d-dispożizzjonijiet individwali, dawn l-istimi għandhom jiġu interpretati b'kawtela. L-ewwel nett, għandhom it-tendenza li jistmaw iżżejjed il-gwadanji potenzjali fid-dħul minħabba li aggregazzjoni sempliċi għandha r-riskju li dispożizzjonijiet li jikkoinċidu jingħaddu darbtejn. L-istimi jonqsu wkoll milli jqisu r-risponsi komportamentali li jwasslu għal livelli aktar baxxi ta' ġbir. Barra minn hekk, sehem rilevanti tad-dispożizzjonijiet dwar in-nefqa tat-taxxa ma jistax jiġi kkwantifikat ([18]). Fl-aħħar nett, ir-rapportar ivarja ħafna, skont dak li jiddefinixxu l-Istati Membri bħala nfiq tat-taxxa ([19]).

2.3 Evalwazzjoni: L-iżgurar li l-infiq tat-taxxa jkun kosteffettiv

It-tassazzjoni tista' tipprovdi inċentivi b'saħħithom li jgħinu lill-gvernijiet isegwu firxa ta' objettivi ta' politika, iżda mhux dejjem tista' tkun l-aktar għodda kosteffettiva maż-żmien. Jeħtieġ li ssir analiżi bir-reqqa biex jiġi evalwat jekk l-inċentivi fiskali humiex utli biex jintlaħaq ċertu objettiv ta' politika. Il-kostijiet, il-benefiċċji u r-riskji assoċjati mal-infiq tat-taxxa għandhom jiġu evalwati regolarment. Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-inċentivi fiskali biex jiġi appoġġat il-Patt għal Industrija Nadifa tistabbilixxi prinċipji għat-tfassil effettiv tal-krediti tat-taxxa u tad-deprezzament aċċellerat għall-investiment nadif, li għandhom jiġu applikati f'konformità mar-regoli tal-UE dwar l-għajnuna mill-Istat. L-Istati Membri huma mistiedna jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri li jieħdu u huma rrakkomandati li jevalwaw regolarment l-effettività tagħhom u jikkondividu l-aħjar prattiki ([20]). B'mod aktar ġenerali, biex

[17] Jiġri li dispożizzjonijiet tat-taxxa għaljin jitqiesu strutturali u għalhekk jiġu eskluži mir-rapportar. Idealment, ir-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa jiddiskuti wkoll id-dispożizzjonijiet strutturali. Fin-Netherlands, ir-rapportar jestendi għad-dispożizzjonijiet kollha rilevanti mill-aspett fiskali.

[18] Id-dispożizzjonijiet dwar in-nefqa tat-taxxa jistgħu ma jiġux ikkwantifikati jew minħabba għażla deliberata jew minħabba li jista' ma jkunx possibbli li jiġu stmati. Id-dispożizzjoni tista' pereżempju ma tiġix ikkwantifikata minħabba li tkun żgħira, teknika, strutturali, jew imposta mill-UE. Xi dispożizzjonijiet ma jistgħux jiġu stmati peress li ma teżisti l-ebda data. F'xi każijiet, id-data tista' tkun disponibbli fil-prinċipju iżda l-ġbir tagħha jkun għali wisq għal dispożizzjoni partikolari. Eżempju ta' data mhux disponibbli jkun eżenzjoni mill-introjtu minn ċerti attivitajiet. Peress li l-introjtu ma huwiex irrapportat, ma hija possibbli l-ebda stima ta' dħul mitluf.

[19] Hemm eżempji ta' rati mnaqqsa tal-VAT li huma ddefiniti bħala parti mill-parametru referenzjarju jew bil-kontra, il-limitu tal-introjtu bażiku jew ir-riport tat-telf korporattiv definit bħala nefqa tat-taxxa filwaqt li l-biċċa l-kbira tal-pajjiżi jqisu dawn bħala dispożizzjonijiet strutturali.

[20] https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/clean-industrial-deal_mt

tgħin ħalli jintlaħqu l-għanijiet klimatiċi u ambjentali tal-UE b'mod aktar effiċjenti, l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' min iniġġes iħallas timplika wkoll ir-rieżami ta' nfiq tat-taxxa potenzjalment dannuż għall-ambjent li jibgħat l-inċentivi ħżiena lil min iniġġes.

Huwa kruċjali li wieħed jifhem jekk l-infiq tat-taxxa eżistenti jilħaqx l-għanijiet ta' politika li kien maħsub għalihom. Huwa neċessarju rieżami regolari għall-valutazzjoni ta' jekk il-miżuri stabbiliti jipprovdux valur għall-flus. Dan jista' jwitti t-triq għar-riformi. Pereżempju, ir-regoli tal-baġit tan-Netherlands jirrikjedu li l-gvern jabolixxi, inaqqas jew jiġġustifika l-infiq tat-taxxa li ġie evalwat bħala ineffettiv.

Volum għoli ta' dħul mitluf iżid il-ħtieġa li tiġi evalwata l-effettività tal-infiq tat-taxxa. Filwaqt li l-kwantifikazzjoni tal-infiq tat-taxxa hija primarjament attività ta' monitoraġġ, l-informazzjoni sussegwentement isservi bħala input essenzjali għall-evalwazzjoni tan-nefqa tat-taxxa, biex jiġi mifhum jekk id-dispożizzjonijiet jaqdux l-iskop tagħhom u jipprovdux valur għall-flus. Il-mudelli ta' mikrosimulazzjoni bħall-EUROMOD ([21]) jistgħu jkunu għodda utli għall-evalwazzjoni ta' alternattivi ta' politika.

2.4 Integrazzjoni: It-titjib tal-operazzjonijiet tal-awtoritajiet tat-taxxa

Ħafna Stati Membri investew b'mod konsiderevoli fit-tnedija ta' għodod diġitali u bdew jimplimentaw l-IA kemm għall-operazzjonijiet front-end kif ukoll dawk back-end tagħhom; madankollu, it-trasformazzjoni diġitali tal-awtoritajiet tat-taxxa tibqa' sfida madwar l-UE. Is-sistemi tal-IT miruti u l-proċessi skaduti jxekklu l-progress. Fost dawn l-isfidi hemm sovradipendenza fuq il-konformità volontarja, li toħloq piż amministrattiv kbir għall-kontribwenti. L-Istati Membri għandhom jinkorporaw il-prinċipji tal-konformità sa mit-tfassil u tat-tassazzjoni mingħajr xkiel fil-proċessi biex jissimplifikaw il-konformità u jnaqqsu l-piżijiet għall-kontribwenti. ([22]).

Sfida sinifikanti addizzjonali għall-Istati Membri hija d-disponibbiltà ta' data suffiċjenti, akkurata u ta' kwalità għolja biex tappoġġa awtorità tat-taxxa effettiva. Kwalità ħażina tad-data ddgħajjef il-valutazzjonijiet tal-konformità, il-prijoritizzazzjoni tar-riskju u l-infurzar. Fl-istess ħin, id-diġitalizzazzjoni dejjem akbar tal-awtorità tat-taxxa twassal għal talbiet ulterjuri, peress li s-sistemi diġitali moderni u l-oqfsa ta' rapportar f'ħin reali jiddependu minn data strutturata, standardizzata u affidabbli. Meta d-data ma tkunx adegwata, l-integrazzjoni, l-ipproċessar effiċjenti u l-outputs f'waqthom jiġu mxekkla. L-awtoritajiet tat-taxxa jiffaċċjaw ukoll diffikultajiet fl-ipproċessar tal-volumi dejjem akbar ta' data b'mod effettiv, u b'hekk dan jillimita l-kapaċità tagħhom li jibbenefikaw bis-sħiħ mill-kooperazzjoni amministrattiva ([23]). B'mod ġenerali, il-kwalità ħażina tad-data u l-volumi għoljin tad-data jnaqqsu t-trasparenza fir-rigward tal-obbligazzjonijiet tat-taxxa u l-fehim tal-impatt usa' tagħhom fuq l-

[21] PAĠNA EWLENIJA | EUROMOD

[22] Ara l-anness metodoloġiku għal spjegazzjonijiet addizzjonali.

[23] Rapport tal-Kummissjoni dwar l-evalwazzjoni tal-Qafas tal-UE għall-kooperazzjoni amministrattiva tal-VAT, COM (2025) 686 final tal-14.11.2025 u Rapport tal-Kummissjoni dwar l-evalwazzjoni tad-Direttiva tal-Kunsill 2011/16/UE dwar il-kooperazzjoni amministrattiva fil-qasam tat-taxxa, COM (2025) 695 final tad-19.11.2025.

operazzjonijiet tan-negozju, u b'hekk jillimitaw il-kapaċità tal-awtoritajiet tat-taxxa li jieħdu deċiżjonijiet strateġiċi u ta' politika infurmati sew.

B'żieda fl-integrazzjoni ekonomika Ewropea, id-differenzi bejn is-sistemi fiskali nazzjonali jistgħu jiġu sfruttati għall-frodi, għall-evażjoni jew għall-evitar. L-attività transfruntiera tikkostitwixxi komponent ewlieni tar-reati fiskali, b'mod partikolari l-frodi tal-VAT. Il-frodi MTIC hija forma tipika ta' frodi tal-VAT relatata ma' tranżazzjonijiet transfruntieri u spiss tinvolvi gruppi jew networks tal-kriminalità organizzata. Dan it-tip ta' frodi jista' jiġi indirizzat permezz ta' koordinazzjoni aktar mill-qrib bejn l-Istati Membri u għodod integrati ta' monitoraġġ tat-tranżazzjonijiet u tad-data – qasam kopert mill-pakkett dwar il-VAT fl-Era Diġitali (ViDA) adottat fl-2025. Għalhekk, il-kooperazzjoni aktar mill-qrib bejn l-awtoritajiet tat-taxxa u l-integrazzjoni tal-flussi tad-data wara l-ġbir tat-taxxi jistgħu jgħinu biex jitnaqqsu r-riskji u l-opportunitajiet għall-frodi jew għal abbuż ieħor tat-taxxa. It-tisħiħ tal-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u l-atturi tal-UE kontra l-frodi huwa wkoll prijorità tal-Kummissjoni bħala parti mir-rieżami li għaddej tal-Arkitettura Kontra l-Frodi (AFA), li għandu l-għan li jindirizza l-lakuni li jistgħu jkunu ta' detriment għall-interessi finanzjarji tal-UE.

Xi Stati Membri għadhom qegħdin jiffaċċjaw ammonti kbar u persistenti ta' djun fiskali mhux miġbura. L-irkupru tad-dejn fiskali jibqa' dgħufija kritika, u ħafna awtoritajiet qed jonqsu milli jiġbru obbligazzjonijiet pendenti. Minħabba l-ammonti għoljin ta' dejn fiskali pendenti f'diversi Stati Membri, hemm potenzjal konsiderevoli li jiżdied il-ġbir tad-dħul billi dawn l-ammonti jiġu rkuprati qabel ma jsiru impossibbli li jinġabru. Id-differenzi fl-oqfsa legali u amministrattivi jwasslu għal prestazzjoni mhux uniformi fl-Istati Membri tal-UE. Stħarriġ tal-UE tal-2025, flimkien mal-feedback mill-awtoritajiet nazzjonali, jenfasizza l-ħtieġa urġenti li jissaħħu kemm il-mekkaniżmi ta' rkupru domestiċi kif ukoll dawk transfruntieri biex jiġi indirizzat il-volum dejjem jiżdied ta' talbiet.

3. Azzjoni: Adozzjoni ta' azzjonijiet ta' politika

L-isfidi jagħmluha ċara li l-kisba tal-progress fl-oqsma deskritti hawn fuq tirrikjedi aktar minn sforzi nazzjonali individwali. L-atturi rilevanti jvarjaw bejn l-Istati Membri u fihom, u jirriflettu d-diversità istituzzjonali. Filwaqt li l-azzjoni fil-livell nazzjonali tibqa' indispensabbli, kooperazzjoni aktar mill-qrib fil-livell tal-UE tista' tgħin biex jitħaffef il-progress. Billi jiġbru flimkien l-esperjenza u jikkondividu prattiki tajbin, l-Istati Membri jistgħu javvanzaw fit-tnaqqis tad-diskrepanzi fit-taxxa u fit-titjib tal-konformità.

It-trasformazzjoni tal-kooperazzjoni f'azzjoni tirrikjedi fiduċja reċiproka u impenn sostnut. Il-kooperazzjoni istituzzjonalizzata bejn l-awtoritajiet tat-taxxa tibni l-fiduċja. L-involviment politiku huwa essenzjali biex jiġu stabbiliti prijoritajiet komuni u jinżamm il-momentum, filwaqt li l-kooperazzjoni amministrattiva u teknika tippermetti lill-Istati Membri jiskambjaw l-esperjenza, jikkondividu d-data, u jiżviluppaw b'mod konġunt soluzzjonijiet prattiċi għal sfidi komuni.

Il-Kummissjoni tinsab lesta li tappoġġa dan il-proċess. L-appoġġ jinvolvi l-faċilitazzjoni ta' djalogu strutturat, il-promozzjoni tal-apprendiment reċiproku, u l-għajnuna lill-Istati Membri

biex jidentifikaw u jxerrdu prattiki tajbin. L-azzjonijiet deskritti hawn taħt jistgħu jappoġġaw ukoll rispons effettiv għar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiżi u għaż-żona tal-euro maħruġa fiċ-ċiklu ta' koordinazzjoni tal-politika tas-Semestru Ewropew.

3.1 Il-bini ta' kapaċità kollettiva biex jiġu stmati d-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità permezz ta' metodi robusti u tiġi promossa l-komparabbiltà metodoloġika

Għalkemm l-Istati Membri għamlu progress f'dawn l-aħħar snin biex jistmaw id-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità, huma meħtieġa sforzi ulterjuri sinifikanti biex jittejbu d-dijanjostika, jissaħħu l-għodod, u fl-aħħar mill-aħħar tissaħħaħ l-effettività tal-ġbir tad-dħul. Valutazzjoni aktar robusta tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità, inklużi l-iskala u l-kawżi u l-fatturi sottostanti tagħhom, hija prerekwiżit għall-gvernijiet – inkluż fil-livell subnazzjonali fejn rilevanti – biex jindirizzaw dawk id-diskrepanzi u biex itejbu l-effiċjenza tal-operazzjonijiet tagħhom. L-integrazzjoni tas-sejbiet tal-analiżi tad-diskrepanzi fit-taxxa fiċ-ċiklu tal-ġestjoni tar-riskju ta' konformità, pereżempju billi jiġu identifikati kontribwenti b'riskju għoli, jiġu mmirati l-interventi u jiġu infurmati d-deċiżjonijiet dwar il-persunal, tista' ssaħħaħ ulterjorment il-ġestjoni tal-konformità fiskali. It-tnaqqis tad-diskrepanzi dovuti għal nonkonformità jirrikjedi approċċ strateġiku b'objettivi fuq terminu medju u twil.

It-titjib tal-metodi, tal-kwalità tad-data u tal-komparabbiltà tal-istimi tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità madwar l-Istati Membri huwa neċessarju biex jappoġġa l-politika tat-tassazzjoni bbażata fuq l-evidenza u l-awtorità tat-taxxa. Metodi mtejba jsaħħu kemm ir-robustezza kif ukoll il-validità tal-istimi tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità. Stimi komparabbli jippermettu lill-Istati Membri jqabblu l-prestazzjoni tagħhom mal-pari, jidentifikaw oqsma ta' saħħa u dgħufija relattivi, filwaqt li jiffaċilitaw ukoll l-iskambju ta' prattiki tajbin. Dawn jipprovdu wkoll lil min ifassal il-politika b'bażi aktar robusta għall-valutazzjoni tar-riskji ta' konformità u għall-prijoritizzazzjoni ta' oqsma għar-riforma.

L-esperjenza bl-istima tad-diskrepanzi tal-VAT dovuti għal nonkonformità uriet il-benefiċċji tal-użu ta' approċċ armonizzat, li issa qiegħed jiġi żviluppat ukoll għad-dazji tas-sisa. Il-Kummissjoni Ewropea appoġġat l-iżvilupp u l-irfinar kontinwu ta' metodoloġija komuni għall-istima tad-diskrepanzi tal-VAT dovuti għal nonkonformità fl-Istati Membri kollha. Bl-applikazzjoni ta' definizzjonijiet, sorsi tad-data, suppożizzjonijiet u proċeduri ta' stima uniformi, il-metodoloġija tipproduċi paraguni sinifikattivi madwar l-Istati Membri u matul iż-żmien. L-istimi li jirriżultaw saru għodda siewja għall-monitoraġġ tax-xejriet tal-konformità, għall-evalwazzjoni tal-miżuri ta' politika u għall-identifikazzjoni ta' oqsma fejn jista' jkun meħtieġ titjib ulterjuri. Id-dazji tas-sisa huma forma oħra ta' taxxa fejn jistgħu jiġu applikati definizzjonijiet, sorsi tad-data u suppożizzjonijiet uniformi, għalkemm biex jiġu interpretati r-riżultati, hija meħtieġa informazzjoni addizzjonali speċifika għall-pajjiżi.

Peress li t-taxxi diretti huma aktar eteroġenji mit-taxxi indiretti, il-paraguni bejn il-pajjiżi huma konsiderevolment aktar diffiċili. Il-Kummissjoni appoġġat lill-Istati Membri fl-isforzi tagħhom biex itejbu l-metodi u l-komparabbiltà mill-2021**.** Fil-livell nazzjonali, xi Stati Membri

jistmaw biss komponenti speċifiċi ta' nuqqas ta' konformità, filwaqt li oħrajn jippruvaw jaqbdu d-diskrepanzi ġenerali fit-taxxa dovuti għal nonkonformità. Madankollu, hemm lok biex jiġu esplorati għodod u metodi li ma jirrikjedux regoli tat-taxxa armonizzati.

L-inizjattivi tal-UE, li fittxew li jtejbu l-kapaċità tal-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità u jippromwovu konsistenza metodoloġika akbar, jipprovdu bażi soda għall-bini aċċellerat tal-kapaċitajiet. Bis-saħħa tal-isforzi konġunti mill-2021, il-ħidma biex jiġi definit u implimentat qafas komuni għall-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità hija avvanzata sew. L-esperti jistgħu jindirizzaw b'mod kollaborattiv firxa wiesgħa ta' sfidi (relatati mal-PIT, mas-CIT, mal-VAT (b'mod partikolari l-MTIC u l-kummerċ elettroniku) u mas-sisa) billi jikkondividu l-esperjenzi, jitgħallmu minn xulxin, u jesploraw il-potenzjal għal trasferibbiltà u komparabbiltà akbar.

Azzjoni 1 (l-Istati Membri): Il-bini u t-tisħiħ tal-kapaċità tal-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità fit-tipi ta' taxxi u l-integrazzjoni tal-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità fil-ġestjoni strateġika tal-awtoritajiet tat-taxxa. *L-Istati Membri għandhom jinvestu, fejn meħtieġ, f'għarfien espert dedikat dwar id-diskrepanzi fit-taxxa, fin-nies u fil-ħiliet, u jgħaqqdu l-atturi rilevanti fil-ministeri għall-finanzi, fl-awtoritajiet tat-taxxa, fl-amministrazzjonijiet doganali u fl-uffiċċji tal-istatistika. Għandha tingħata attenzjoni partikolari lill-oqsma fejn il-kejl għadu inqas żviluppat. Dan jinkludi diskrepanzi diretti fit-taxxa, b'mod partikolari għad-diskrepanzi fil-PIT. Id-diskrepanzi fid-dazju tas-sisa għall-kategoriji ta' prodotti esposti għal riskji ta' konformità nazzjonali materjali għandhom jitkejlu u jiġu mmonitorjati wkoll. B'mod speċifiku, fejn il-kwantifikazzjoni sħiħa għadha ma hijiex fattibbli għad-diskrepanzi fid-dazju tas-sisa, l-Istati Membri għandhom jidentifikaw il-fatturi ewlenin tat-telf mid-dħul u tal-frodi u jissorveljawhom maż-żmien.*

Azzjoni 2 (l-Istati Membri): It-tisħiħ tal-pedamenti nazzjonali tad-data u dawk metodoloġiċi għall-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa. *L-Istati Membri għandhom itejbu l-identifikazzjoni, id-disponibbiltà u l-kwalità tad-data użata għall-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa, u jiddokumentaw il-metodoloġiji, is-sorsi tad-data u r-restrizzjonijiet sottostanti għall-istimi tagħhom. Dan jappoġġa stimi nazzjonali aktar robusti u jiffaċilita l-iskambju metodoloġiku u l-komparabbiltà fil-livell tal-UE.*

Azzjoni 3 (l-UE): It-tkomplija tal-isforzi fil-livell tal-UE biex jittejbu l-akkuratezza u l-komparabbiltà tal-metodi nazzjonali, filwaqt li jitkomplew ukoll l-isforzi fil-livell tal-UE biex jiġu kkwantifikati d-diskrepanzi fis-sisa għat-tabakk, għall-alkoħol u għall-fjuwil madwar l-Istati Membri*. L-appoġġ tal-UE u l-kooperazzjoni teknika fost l-Istati Membri se jsaħħu r-robustezza tal-metodoloġiji, irawmu l-apprendiment reċiproku u jiffaċilitaw it-tixrid effettiv ta' prattiki tajbin dwar l-istima tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità. Il-Grupp Fiscalis attwali relatat mal-PIT, mas-CIT, mal-VAT, b'mod partikolari fir-rigward tal-MTIC u tad-diskrepanza fil-konformità fil-qasam tal-kummerċ elettroniku, li ilu stabbilit għal ħames snin, għandu jkompli jagħmel progress ulterjuri f'dan il-qasam. L-Istati Membri għandhom ikomplu wkoll il-ħidma fuq l-iżvilupp ta' stimi tad-diskrepanzi fid-dazji tas-sisa. Il-Kummissjoni qed tiżviluppa stimi tad-diskrepanzi fis-sisa, u l-metodoloġiji tagħha jservu bħala l-bażi għal diskussjonijiet tekniċi mal-Istati Membri. Dawn il-metodoloġiji għandhom jiġu eżaminati mit-*

timijiet analitiċi tal-Istati Membri. Sa tmiem l-2027, il-Kummissjoni se tivvaluta wkoll, flimkien mal-Istati Membri, il-potenzjal għall-iżvilupp ta' metodoloġiji minn isfel għal fuq u l-estensjoni tal-ħidma analitika f'dan il-qasam, u b'hekk tistabbilixxi l-bażi għal stima robusta u komprensiva tad-diskrepanzi fis-sisa.

3.2 It-twettiq ta' monitoraġġ regolari u komprensiv u rapportar trasparenti tal-infiq tat-taxxa

Il-frekwenza, il-kontenut informattiv, u t-trasparenza ġenerali tar-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa jvarjaw ħafna madwar l-Istati Membri. Diversi Stati Membri għandhom għadd kbir ħafna ta' miżuri ta' nefqa tat-taxxa u d-dħul mitluf li jirriżulta minn dawn il-miżuri jista' jkun pjuttost sostanzjali, b'implikazzjonijiet sinifikanti kemm għall-finanzi pubbliċi kif ukoll għall-kumplessità tat-taxxa. F'dan il-kuntest, huwa essenzjali li jiġi żgurat rapportar regolari, komprensiv u sistematiku li jkun disponibbli wkoll għall-pubbliku.

Għal dan l-għan, l-Istati Membri għandhom jipprovdu biżżejjed informazzjoni biex iwieġbu tliet mistoqsijiet bażiċi dwar kwalunkwe nefqa tat-taxxa rrapportata: (i) kemm tiswa, (ii) min jibbenefika, u (iii) tilħaq dak li kienet maħsuba li tagħmel[24]) ? L-informazzjoni għandha tinkludi l-objettiv ta' politika ddikjarat fiż-żmien tal-promulgazzjoni, il-mekkaniżmu TE (eżenzjoni, rata mnaqqsa eċċ.), il-benefiċjarji, u l-ammont ta' dħul annwali mitluf. Idealment, għandu jkun fiha wkoll deskrizzjoni tal-parametru referenzjarju u link għal programmi ta' nfiq dirett ekwivalenti. Sabiex tiġi żgurata t-trasparenza baġitarja, ir-rapporti dwar in-nefqa tat-taxxa għandhom jinkludu dispożizzjonijiet strutturali b'implikazzjonijiet eċċezzjonalment kbar fuq id-dħul, minħabba r-rilevanza tagħhom.

***Azzjoni 4 (l-Istati Membri): It-titjib tad-disponibbiltà u tal-kwalità tad-data użata għall-istimi tan-nefqa tat-taxxa u l-pubblikazzjoni ta' rapporti dettaljati u annwali dwar in-nefqa tat-taxxa**. In-nuqqas ta' data spiss ikun ostaklu ewlieni għall-kejl xieraq tan-nefqa tat-taxxa. Dawn ir-rapporti għandhom ikunu komprensivi kemm jista' jkun b'informazzjoni dettaljata fil-livell tad-dispożizzjonijiet u jikkwantifikaw id-dħul mitluf kull meta jkun possibbli u jindikaw raġunijiet meta ma ssir l-ebda kwantifikazzjoni. Huwa mixtieq li jkun hemm integrazzjoni fil-proċess baġitarju.*

***Azzjoni 5 (l-UE): L-Iżvilupp ta' gwida għar-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa.** Filwaqt li tibbaża fuq prattiki tajbin, din isservi biex jiġi operazzjonalizzat ir-rekwiżit legali stabbilit mid-Direttiva dwar ir-rekwiżiti għal oqfsa baġitarji tal-Istati Membri([25]) li jsir rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa.*

[24] Madankollu, din iċ-ċifra għandha tiġi interpretata b'kawtela, peress li d-differenzi fil-parametri referenzjarji tat-taxxa nazzjonali u fil-metodoloġiji ta' stima jillimitaw il-komparabbiltà tad-dħul irrapportat mitluf madwar l-Istati Membri. Ara wkoll in-nota f'qiegħ il-paġna 1.

[25] Id-Direttiva tal-Kunsill 2011/85/UE tat-8 ta' Novembru 2011 dwar ir-rekwiżiti għal oqfsa baġitarji tal-Istati Membri, kif emendata bid-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2024/1265 tad-29 ta' April 2024.

3.3 Ir-rieżami u l-evalwazzjoni regolari dwar jekk l-infiq tat-taxxa huwiex konformi mal-prijoritajiet ta' politika

Il-kosteffettività tal-infiq tat-taxxa spiss ma tiġix rieżaminata sistematikament. L-infiq tat-taxxa jista' jkun ibbażat fuq objettivi ta' politika leġittimi. Madankollu, għall-kuntrarju tal-infiq dirett, li huwa soġġett għal awtorizzazzjoni parlamentari, awditu perjodiku, u miri ta' prestazzjoni ppubblikati, il-maġġoranza l-kbira tal-infiq tat-taxxa ma għandux dawn il-mekkaniżmi ta' akkontabbiltà. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri jirrapportaw il-kostijiet stmati tad-dħul tal-infiq tat-taxxa, iżda din il-forma ta' rapportar ma tiċċarax jekk nefqa tat-taxxa eżistenti hijiex qiegħda twettaq l-objettiv tagħha b'mod kosteffettiv. Ir-riżultat huwa defiċit ta' governanza strutturali: ir-riżorsi pubbliċi komparabbli fl-iskala mal-programmi ta' nfiq ewlenin huma allokati mingħajr proċess sistematiku biex jiġi vvalutat jekk jilħqux l-objettivi tagħhom jew jekk jirrappreżentawx valur għall-flus. Fi żminijiet ta' pressjoni għall-konsolidazzjoni fiskali u talbiet kompetittivi fuq il-baġits pubbliċi, dan ma huwiex biss tħassib dwar it-trasparenza, iżda huwa problema ta' politika fiskali.

Huwa mixtieq proċess ta' evalwazzjoni istituzzjonalizzat għall-infiq tat-taxxa([26]) . Evalwazzjoni jeħtieġ li twieġeb żewġ mistoqsijiet dwar kull dispożizzjoni: (i) qiegħda tilħaq l-objettiv iddikjarat tagħha, u (ii) il-kostijiet huma proporzjonati? Approċċ sekwenzjali, bħal dak operazzjonalizzat mill-qafas L1/L2/L3 tal-Irlanda u mit-Toetsingskader Netherlandiż, joffri mudell prattikabbli ([27]). Kull dispożizzjoni tgħaddi minn rieżami kwalitattiv strutturat tar-raġunament u tal-immirar tagħha, b'analiżijiet kwantitattivi progressivament aktar profondi applikati 'l fuq mil-limiti fiskali definiti. Għalhekk, l-għodod analitiċi jeżistu u huma stabbiliti sew. Dak li huwa meħtieġ huwa impenn politiku biex dawn jiġu applikati b'mod sistematiku fl-Istati Membri kollha.

L-istituzzjonalizzazzjoni tal-evalwazzjonijiet tan-nefqa tat-taxxa tirrikjedi diversi għażliet kritiċi ta' tfassil. Il-mandati ta' evalwazzjoni li huma ankrati fil-liġi huma aktar dejjiema mill-awtoimpenji politiċi. Barra minn hekk, is-sorveljanza ċentralizzata qrib il-Ministeru għall-Finanzi hija aktar oġġettiva mid-dipendenza fuq il-ministeri kompetenti b'interess fil-preżervazzjoni ta' dispożizzjonijiet speċifiċi. Is-sejbiet tal-evalwazzjoni jridu jkunu marbuta ma' konsegwenzi infurzabbli.

Azzjoni 6 (l-Istati Membri): L-istabbiliment ta' qafas legali jew amministrattiv li jirrikjedi evalwazzjoni perjodika tal-infiq tat-taxxa fuq bażi kontinwa, it-tisħiħ tas-sorveljanza indipendenti u t-trawwim tal-kollaborazzjoni fost il-korpi nazzjonali. *Il-ħolqien ta' qafas ta' evalwazzjoni istituzzjonali jiżgura evalwazzjoni regolari tan-nefqa tat-taxxa, isaħħaħ is-sorveljanza demokratika u jiżgura li l-miżuri jilħqu l-objettiv tagħhom b'mod kosteffettiv. L-evalwazzjonijiet jistgħu jiġu inklużi wkoll jew marbuta ma' rieżamijiet ġenerali tal-infiq. Żvilupp*

[26] Dan l-aħħar il-Pjattaforma għall-Kollaborazzjoni dwar it-Taxxa ppubblikat sitt Prinċipji dwar l-Inċentivi Fiskali. Il-Prinċipju 6.3 jispeċifika li "Il-leġiżlazzjoni dwar l-inċentivi għandha tinkludi programm għal evalwazzjoni perjodika, kredibbli u pubblika".

[27] L-approċċ Irlandiż huwa stabbilit fid-dokument Tax Expenditures Evaluations – Updated Guidelines (2024). L-approċċ Netherlandiż huwa spjegat fuq is-sit web dedikat relatat mar-regolamenti baġitarji nazzjonali (Mudell 4.55).

metodoloġiku ulterjuri u rieżami tar-rapportar dwar in-nefqa tat-taxxa u tal-evalwazzjoni tagħha jistgħu jsiru parti mill-proċess baġitarju, pereżempju minn Istituzzjonijiet Fiskali Indipendenti jew minn istituzzjonijiet supremi tal-awditjar. Il-kollaborazzjoni (pereżempju fi grupp ta' ħidma permanenti) bejn l-atturi nazzjonali rilevanti (eż. il-Ministeru għall-Finanzi, l-awtorità tat-taxxa u l-uffiċċju tal-istatistika) tista' ssaħħaħ ulterjorment dawk l-isforzi.

3.4 L-approfondiment tat-trasformazzjoni diġitali

Filwaqt li tibni fuq il-progress reċenti fid-diġitalizzazzjoni tal-awtoritajiet tat-taxxa, trasformazzjoni diġitali ulterjuri hija essenzjali biex jiġu indirizzati d-dgħufijiet strutturali u jitnaqqsu d-diskrepanzi persistenti fit-taxxa. Is-sistemi fiskali tradizzjonali jibbażaw fuq il-kontribwenti biex jirrapportaw, jikkalkulaw u jħallsu t-taxxi tagħhom b'mod volontarju u akkurat. Il-kumplessità ta' xi sistemi fiskali tista' twassal għal żbalji mill-kontribwenti u żżid il-piż regolatorju tagħhom. It-tranżizzjoni lejn il-konformità sa mit-tfassil iġġib il-proċessi tat-taxxa eqreb lejn il-proċessi naturali (tan-negozju) tal-kontribwenti, u b'hekk timminimizza l-marġni ta' żball u frodi. Pereżempju, sistemi pay as you earn (PAYE) - fejn l-impjegaturi jżommu t-taxxi – inaqqsu l-iżbalji u r-riskji ta' frodi. B'mod ġenerali, l-isforzi tad-diġitalizzazzjoni sal-lum kienu pass kbir 'il quddiem fid-direzzjoni t-tajba iżda għadhom insuffiċjenti peress li naqsu milli jiksbu sistemi ta' tassazzjoni mingħajr xkiel. Sabiex jiġi massimizzat il-valur mit-trasformazzjoni diġitali, huwa neċessarju li jiġu adottati bis-sħiħ approċċi ta' *konformità sa mit-tfassil* u ta' *tassazzjoni mingħajr xkiel* għall-immodernizzar tal-proċessi amministrattivi tagħhom u biex jiżdiedu l-isforzi fl-oqsma li ġejjin:

Azzjoni 7 (l-Istati Membri u l-UE): L-ottimizzazzjoni tal-proċessi nazzjonali u l-integrazzjoni tas-sistemi diġitali fl-UE: *Qabel id-diġitalizzazzjoni, l-Istati Membri għandhom jerġgħu jikkunsidraw u jissimplifikaw il-flussi tax-xogħol operazzjonali. Il-proċessi għandhom preferibbilment jiġu integrati fis-sistemi tal-kontribwenti, u b'hekk il-kontribwenti jinbidlu f'parteċipanti attivi fl-awtorità tat-taxxa. L-Istati Membri għandhom jissostitwixxu sistemi tal-IT frammentati bi pjattaformi diġitali integrati li jkopru l-funzjonijiet ewlenin kollha tal-awtorità tat-taxxa. Barra minn hekk, dan se jtejjeb il-konsistenza tad-data, u jnaqqas id-duplikazzjoni u l-interventi manwali. Maż-żmien, l-UE sussegwentement implimentat sistemi diġitali indipendenti skont leġiżlazzjonijiet tat-taxxa differenti. L-integrazzjoni ta' dawn is-sistemi bl-użu tal-IA u ta' teknoloġiji abilitanti oħrajn tnaqqas il-kostijiet kemm għall-UE kif ukoll għall-Istati Membri, tagħmel l-ipproċessar tad-data aktar effettiv u tista' tnaqqas il-piżijiet amministrattivi tal-kontribwenti.*

3.5 L-ottimizzazzjoni tal-ipproċessar tad-data u tal-użu tad-data

L-ottimizzazzjoni tal-ipproċessar u tal-użu tad-data saret dejjem aktar diffiċli għall-awtoritajiet tat-taxxa. Data ta' kwalità għolja hija kruċjali għall-valutazzjonijiet tar-riskju u għall-identifikazzjoni tal-kontribwenti**.** Aktar ma awtorità tat-taxxa tkun tista' tiddetermina l-ammont korrett ta' taxxa dovuta minn kontribwent partikolari malajr u b'mod aktar akkurat, aktar se tkun mgħammra tajjeb biex tindirizza l-isfidi ta' konformità malajr. L-azzjonijiet li ġejjin se jgħinu biex jindirizzaw l-isfidi ta' konformità relatati mad-data:

Azzjoni 8 (l-Istati Membri u l-UE): Il-bini ta' qafas unifikat ta' data tat-taxxa u analiżi tar-riskju xprunat mill-IA. *L-Istati Membri għandhom jiżviluppaw sistemi tad-data tat-taxxa integrati u li jużaw l-IA li jgħaqqdu l-informazzjoni diretta u indiretta dwar it-taxxa biex jippermettu kontroverifiki, analiżi tar-riskju f'ħin reali u detezzjoni aktar rapida tal-frodi, tal-evażjoni u tal-evitar tat-taxxa. Il-proċessi awtomatizzati għandhom jissostitwixxu dejjem aktar il-flussi tax-xogħol manwali, filwaqt li jippermettu lis-sistemi jindikaw ir-riskji, jipproċessaw id-data li tasal u jappoġġaw risponsi f'waqthom, filwaqt li jiżguraw li l-aċċess għad-data jibqa' speċifiku għall-iskop, legali, proporzjonat u soġġett għal sorveljanza effettiva mill-bniedem. Fil-livell tal-UE, arkitettura aktar ċentralizzata, ibbażata fuq l-użu standardizzat tad-data u msaħħa minn titjib strutturali, inkluż skont ir-riformulazzjoni tad-DAC, għandha tgħin biex tindirizza l-frammentazzjoni u l-inkonsistenzi fis-sistemi nazzjonali. Soluzzjonijiet ta' data kondiviżi, li jibnu fuq għodod bħas-Sistema Elettronika Ċentrali ta' Informazzjoni dwar il-Pagamenti (CESOP) u bħall-Analiżi tan-Networks ta' Tranżazzjonijiet (TNA) tan-Network Fiskali Ewropew (EUROFISC), għandhom isaħħu l-analiżi konġunta tar-riskju u jippermettu lill-awtoritajiet tat-taxxa jiskambjaw l-intelligence u jikkoordinaw l-infurzar b'mod aktar effettiv. Fl-aħħar nett, verifika tan-Numru ta' Identifikazzjoni tal-Kontribwent (NIT) u mekkaniżmi ta' feedback imtejba għandhom isaħħu l-identifikazzjoni tal-kontribwenti u l-kwalità tad-data. Dan l-approċċ jappoġġa detezzjoni aktar proattiva tal-abbuż tat-taxxa, jissimplifika l-awditi u jsaħħaħ il-kooperazzjoni fost l-awtoritajiet tat-taxxa madwar l-UE.*

3.6 It-titjib tal-ġbir u tal-irkupru tat-taxxi

Ħafna Stati Membri jiffaċċjaw ineffiċjenzi fil-ġbir tat-taxxi, li jwasslu għal livelli għoljin ta' dejn fiskali mhux miġbur (ara t-Taqsima 2.4 hawn fuq). Għalhekk, it-tisħiħ tal-irkupru tad-dejn fiskali huwa kritiku. L-Istati Membri għandhom jagħtu prijorità lit-titjib tal-prestazzjoni tal-ġbir — permezz ta' proċeduri effiċjenti, għodod diġitali, u IA (b'salvagwardji) — biex inaqqsu d-diskrepanzi dovuti għal nonkonformità u jirkupraw id-dħul pendenti.

Il-leġiżlazzjoni tal-UE([28]) tipprovdi lill-Istati Membri b'mezzi biex jgħinu lil xulxin permezz tal-iskambju ta' informazzjoni, tan-notifika ta' dokumenti, u tal-irkupru ta' talbiet ta' taxxi f'isem Stat Membru ieħor. L-assistenza għall-irkupru bejn l-Istati Membri skont id-Direttiva 2010/24/UE (u bejn Stat Membru u pajjiż terz skont il-ftehim internazzjonali rilevanti) għandha tintuża biss bħala l-aħħar istanza, jiġifieri, wara li jkunu ġew eżawriti l-għażliet domestiċi jew ikunu rriżultaw li jkunu diffiċli b'mod sproporzjonat. Dan ifisser li t-talbiet għall-assistenza għall-irkupru normalment ikunu relatati ma' sitwazzjonijiet ta' rkupru kumplessi u diffiċli fejn it-talbiet ta' taxxi jibqgħu diffiċli biex jiġu infurzati. Eżempji fejn tintalab l-assistenza għall-irkupru jinkludu n-nuqqas ta' assi aċċessibbli, sitwazzjonijiet ta' insolvenza jew tilwim.

Azzjoni 9 (l-Istati Membri): It-tisħiħ tal-irkupru tat-taxxa permezz ta' ċentralizzazzjoni, kooperazzjoni, u ġestjoni effiċjenti. *Sabiex jittejjeb l-irkupru tad-dejn fiskali, l-Istati Membri għandhom jiċċentralizzaw u jintegraw il-funzjonijiet ta' rkupru, filwaqt li jiżguraw li l-awtoritajiet ikollhom aċċess sħiħ għad-data tal-kontribwenti għal ġestjoni aktar effettiva tad-dejn fiskali.*

[28] Id-Direttiva 2010/24/UE dwar l-assistenza reċiproka għall-irkupru ta' talbiet relatati ma' taxxi, dazji u miżuri oħra.

Kollaborazzjoni aktar mill-qrib mal-aġenziji tal-insolvenza u mal-qrati — b'mod partikolari f'każijiet ta' frodi — se tgħin biex jiġi żgurat li l-irkupri jsiru b'mod aktar effettiv. It-tħaffif tal-valutazzjonijiet u tas-soluzzjoni tat-tilwim permezz ta' regoli aktar sempliċi, investigazzjonijiet aktar rapidi, u proċessi legali simplifikati se jtejbu s-suċċess tal-irkupru. It-tisħiħ tal-assistenza reċiproka madwar l-UE huwa kritiku wkoll. L-Istati Membri jridu jirrispondu minnufih għat-talbiet għall-irkupru, itejbu l-investigazzjoni transfruntiera dwar l-assi b'aċċess għad-data f'ħin reali, u jnaqqsu d-diskrepanzi operazzjonali bejn l-awtoritajiet tat-taxxa u tal-insolvenza. Dawn il-miżuri se jsaħħu l-effiċjenza tal-ġbir, inaqqsu t-telf mill-insolvenzi u jiżguraw infurzar aktar ekwu madwar l-UE.

4. Konklużjoni

L-Ewropa ma tistax tinjora d-diskrepanzi fit-taxxa. Kull sena, aktar minn EUR 200 biljun fid-dħul mit-taxxa jintilfu fl-UE minħabba diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità. Kull euro dovut li ma jinġabarx huwa euro li ma jistax jiġi investit fil-kompetittività, fir-reżiljenza, u fit-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali.

It-tnaqqis tad-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità huwa mod intelliġenti u effettiv biex jittejbu l-finanzi pubbliċi: Billi jkejlu d-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità u jsibu s-sorsi ta' nuqqas ta' konformità, l-Istati Membri jistgħu jiġbru aktar dħul mit-taxxa mingħajr ma jkollhom iżidu r-rati tat-taxxa. Għal dan l-għan, l-Istati Membri għandhom jibnu l-kapaċità tagħhom li jkejlu d-diskrepanzi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità u jużaw ir-riżultati biex imexxu l-istrateġiji ta' konformità fiskali. Fil-livell tal-UE, il-Kummissjoni tinsab lesta li tikkontribwixxi għal ħidma lejn metodi komparabbli u tippermetti l-apprendiment bejn il-pari. Id-diskrepanzi aktar baxxi fit-taxxa dovuti għal nonkonformità jnaqqsu l-pressjoni fuq il-baġits, joħolqu aktar spazju għall-investiment u jibnu fiduċja akbar fl-ekwità tas-sistemi fiskali tagħna.

L-Istati Membri għandhom isaħħu l-governanza tal-infiq tat-taxxa, bħal rati tat-taxxa mnaqqsa, eżenzjonijiet mit-taxxa għal ċerti setturi, krediti tat-taxxa jew inċentivi fiskali oħrajn. Madwar l-UE, l-infiq tat-taxxa rrapportat mill-Istati Membri jammonta għal madwar EUR 750 biljun fi dħul mitluf kull sena. Meta jkunu mfassla tajjeb, għodod bħal krediti tat-taxxa u inċentivi fiskali oħrajn - bħal dawk rakkomandati fil-Patt għal Industrija Nadifa jew fl-Unjoni tat-Tfaddil u tal-Investimenti - jistgħu javvanzaw prijoritajiet strateġiċi bħall-innovazzjoni u bħat-tranżizzjoni lejn enerġija nadifa. Madankollu, mingħajr kontrolli suffiċjenti, dawn jistgħu jimmultiplikaw u l-kosteffiċjenza tagħhom tista' titnaqqas maż-żmien. Ir-rapportar u l-evalwazzjoni regolari jixħtu dawl fuq jekk l-infiq tat-taxxa għadux jaqdi l-iskop tiegħu u jwassalx valur għall-flus. Jekk le, jeħtieġ li jkun hemm ir-rieda politika li dawn jitnaqqsu. L-objettiv ma huwiex li jitneħħew inċentivi effettivi, iżda li jiġi żgurat li l-eżenzjonijiet, ir-rati mnaqqsa jew il-krediti jkunu ġġustifikati, immirati u allinjati mal-prijoritajiet ta' politika. Dan jgħin biex jiġu protetti l-baġits nazzjonali u tiġi ssalvagwardjata l-effettività tal-politika.

Il-futur jinsab fl-awtoritajiet tat-taxxa li huma aktar integrati, aktar immexxija mid-data u mgħammra b'mekkaniżmi effettivi ta' ġbir u rkupru. Ħafna drabi, l-Istati Membri jkomplu jiffaċċjaw sfidi relatati mal-kwalità u mal-użu tad-data, mal-ġbir u mal-irkupru tat-taxxi, u ma'

stokks persistenti ta' dejn mhux miġbur. Għalhekk, l-Istati Membri għandhom jaċċelleraw it-trasformazzjoni diġitali tal-awtoritajiet tat-taxxa tagħhom, itejbu l-kwalità tad-data u l-analiżi tar-riskju, u jsaħħu l-irkupru tad-dejn fiskali. Sistemi tal-IT integrati aħjar, użu aktar intelliġenti tad-data u tal-IA, kooperazzjoni transfruntiera aktar b'saħħitha u proċeduri ta' rkupru aktar effettivi jistgħu jgħinu biex jiżguraw li t-taxxi dovuti jinġabru, filwaqt li jnaqqsu l-piżijiet għal kontribwenti konformi. Dan huwa partikolarment importanti peress li l-attività transfruntiera tikkostitwixxi komponent ewlieni tar-reati fiskali, b'mod partikolari l-frodi tal-VAT. Il-frodi Intra-Komunitarja b'Negozjant Nieqes (MTIC) waħedha kienet tammonta għal madwar 1-3 % fis-sena tad-dħul mill-VAT mitluf matul il-perjodu mill-2010 sal-2023, jew bejn EUR 12,5 u EUR 32,5 biljun ([29]). L-inizjattiva ViDA tipprovdi eżempju ta' suċċess dwar kif id-diġitalizzazzjoni intelliġenti u ż-żieda fil-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet tat-taxxa jistgħu jgħinu biex jissimplifikaw il-proċessi u jnaqqsu r-riskji u l-opportunitajiet għall-frodi jew għal abbuż ieħor tat-taxxa.

Jekk l-Ewropa trid reżiljenza akbar u użu aktar effettiv tal-flus pubbliċi, trid toqgħod aktar attenta lejn il-mod kif jinġabar id-dħul u tieħu azzjoni biex ittejbu. Din il-Komunikazzjoni hija msejsa fuq analiżi komprensiva għal kull pajjiż. Din tistabbilixxi perkors azzjonabbli 'l quddiem għall-Istati Membri biex isaħħu s-sistemi u l-awtorità tat-taxxa tagħhom u għall-Kummissjoni biex tiffaċilita spinta fil-kapaċità ħalli tiżgura li jiġu realizzati s-sinerġiji. Dan tagħti impetu politiku lill-inizjattiva Attenzjoni għad-Diskrepanzi, li tippermetti lil min ifassal il-politika dwar it-taxxa u lill-awtoritajiet jirrispondu, jaġġustaw, isegwu b'mod regolari l-progress u jitgħallmu.

L-inizjattiva tiffoka fuq it-twettiq u l-implimentazzjoni. Din toħloq pont prattiku mid-dijanjostika tal-politika sal-appoġġ tal-implimentazzjoni. Ħafna mill-azzjonijiet proposti jistgħu jiggwidaw lill-Istati Membri fl-implimentazzjoni tal-politika u jipprovdu prattiki tajbin li jistgħu jintużaw permezz ta' appoġġ tekniku, bini tal-kapaċitajiet u apprendiment bejn il-pari.

L-inizjattiva Attenzjoni għad-Diskrepanzi tippromwovi l-għan ta' simplifikazzjoni fil-prattika. Prinċipji bħall-konformità sa mit-tfassil u bħat-tassazzjoni mingħajr xkiel jinkorporaw il-konformità fiskali fi proċessi normali tan-negozju, u b'hekk inaqqsu l-piż amministrattiv. Dan iwassal għal kostijiet ta' konformità aktar baxxi għan-negozji, li huwa partikolarment rilevanti għall-SMEs u jistimula t-tkabbir transfruntier. Bl-istess mod, monitoraġġ, evalwazzjoni u razzjonalizzazzjoni aħjar tal-infiq tat-taxxa jappoġġaw sistemi fiskali aktar sempliċi u trasparenti, b'kostijiet ta' konformità aktar baxxi.

[29] Ara l-Kummissjoni Ewropea, CASE, Poniatowski, G., Śmietanka, A., u Skowronek, A., VAT compliance gap due to Missing Trader Intra-Community (MTIC) Fraud – Final Report Phase II, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, il-Lussemburgu, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2778/6433841.